

Sygn. akt VIII GC 874/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 marca 2014 r.

Sąd Rejonowy w Białymstoku VIII Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący : SSR Ewa Kurowska

Protokolant: Małgorzata Białous

po rozpoznaniu w dniu 13 marca 2014 r. w Białymstoku

na rozprawie

sprawy z powództwa E. Ł. i R. S.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w S.

o zapłatę

I. Zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w S. na rzecz powodów E. Ł. i R. S. solidarnie kwotę 7.400 złotych (siedem tysięcy czterysta złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 8.08.2013 r. do dnia zapłaty.

II. Zasądza od pozwanego na rzecz powodów solidarnie kwotę 1.758,37 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 1217,00 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

III. Nakazuje zwrócić powodom ze Skarbu Państwa (kasa Sądu Rejonowego w Białymstoku) kwotę 328,63 złotych tytułem niewykorzystanej zaliczki.

SSR Ewa Kurowska

Sygn. akt VIII GC 874/13

UZASADNIENIE

Powodowie E. Ł. i R. S., wspólnicy spółki cywilnej (...). Ł., R. (...) s.c. w B. wnieśli o zasądzenie od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w S. kwoty 4.100 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu, tj. 08.08.2013 roku do dnia zapłaty tytułem częściowego odszkodowania. Wnieśli również o zasądzenie od pozwanego na ich rzecz kosztów procesu (pозew k. 2-6).

Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powodów na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Przyznał fakt wystąpienia w dniu 04.07.2012 roku zdarzenia w postaci opadów gradu, w wyniku czego uległ uszkodzeniu samochód powodów. Kwestionował istnienie swojej odpowiedzialności wskazując, iż powodowie nie dopełnili obowiązku niezwłocznego zawiadomienia go jako ubezpieczyciela o szkodzie. Z tego też powodu odmówił powodom wypłaty odszkodowania (odpowieź na pozew, k. 33-34).

W toku postępowania powodowie rozszerzyli powództwo i wnosili o zasądzenie od pozwanego na ich rzecz kwoty 7.400 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty (k. 159). Jednocześnie uzupełnili brakującą opłatę sądową (k. 158).

Pozwany nadal wnosił o oddalenie powództwa w całości z argumentacją jak wyżej.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 04.07.2012 roku miało miejsce zdarzenie w postaci opadu gradu, w wyniku którego uszkodzeniu uległ pojazd marki S. (...) o nr rej. (...), stanowiący własność (...) spółka akcyjna w P. (ksero dowodu rejestracyjnego, k. 47-47v). Strona powodowa była korzystającym z przedmiotowego pojazdu. Samochód ten posiadał ubezpieczenie autocasco (dalej AC) w towarzystwie ubezpieczeniowym pozwanego (polisa, k. 14).

Powodowie usiłowali zgłosić szkodę pozwanemu w dniu 04.07.2012 roku telefonicznie, jednak nie udało się nawiązać połączenia z konsultantem, dlatego też zostawili prośbę o kontakt zwrotny (k. 24-25). Kontakt ten nastąpił w dniu 08.07.2012 roku, jednak powód nie mógł kontynuować rozmowy i poprosił konsultanta o ponowny kontakt później, który nie nastąpił (k. 25).

Skuteczne zgłoszenie szkody miało miejsce w dniu 16.01.2013 roku (k. 43). W toku postępowania likwidacyjnego sporządzono protokół szkody (k. 45-45v), a także kalkulację naprawy (k. 65-66v, 68). Finalnie pozwany odmówił wypłaty odszkodowania z uwagi na opóźnienie w zgłoszeniu szkody powołując się na § 45 ust. 4 pkt. 4) ogólnych warunków ubezpieczenia autocasco (zwanym dalej OWU) (k. 69).

W dniu 15.04.2013 roku powodowie zawarli z finansującym umowę cesji wierzytelności, zgodnie z którą nabyli prawo dochodzenia ewentualnych roszczeń od pozwanego z tytułu ubezpieczenia pojazdu (k. 16-17).

Wyżej opisany stan faktyczny był bezsporny między stronami.

Sąd zważył, co następuje:

Sąd po przeprowadzeniu postępowania dowodowego uznał roszczenie powodów za zasadne w całości.

Stosownie do treści art. 805 § 1 i 2 pkt 1 k.c. przez umowę ubezpieczenia ubezpieczyciel zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa w przypadku ubezpieczenia majątkowego, do zapłaty określonego odszkodowania za szkodę powstałą wskutek przewidzianego w umowie wypadku.

W niniejszym postępowaniu strony łączyła umowa ubezpieczenia AC przedmiotowego pojazdu z okresem ubezpieczenia od 08.11.2011 roku do 07.11.2012 roku (polisa k. 14). Osią sporu było ustalenie, czy pozwany ponosi odpowiedzialność na podstawie powyższej umowy ubezpieczenia za szkodę powstałą w pojeździe w dniu 04.07.2012 roku, a w konsekwencji, czy jest zobowiązany do pokrycia powstałej szkody, a jeżeli tak to w jakiej wysokości.

Na wstępie należy wskazać, iż w toku postępowania pozwany zakwestionował stan pogody występujący w dniu 04.07.2012 roku, przy tym nie wskazał dowodów, które potwierdziłyby jego stanowisko (k. 107). Sąd wskazuje, iż początkowo pozwany nie kwestionował faktu wystąpienia zdarzenia w postaci opadów gradu w dniu 04.07.2012 roku (k. 33v). Co więcej, powodowie wykazali fakt wystąpienia takiego zdarzenia poprzez załączenie wydruku ze strony internetowej potwierdzającego, że w tym dniu wystąpiły intensywne opady gradu (k. 26). Ponadto w protokole szkody, sporządzonym przez przedstawiciela pozwanego wskazano jako opis zdarzenia gradobicie, a przy opisie uszkodzeń odnotowano „uszkodzony cały pojazd w wyniku gradobicia” (k. 45v). Tym samym Sąd dał wiarę twierdzeniom powodów, iż szkoda powstała w wyniku intensywnych opadów gradu w dniu 04.07.2012 roku, co miało także potwierdzenie w opinii biegłego, o czym poniżej.

W toku postępowania Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu techniki i oceny pojazdów samochodowych i maszyn celem ustalenia rodzaju uszkodzeń, wysokości szkody, mając na względzie OWU AC (k. 118).

Biegły sądowy J. W. w opinii sporządzonej w oparciu o akta sprawy oraz oględziny przedmiotowego pojazdu, który nie został naprawiony wskazał, że rodzaj uszkodzeń w pojeździe to wgniecenia na elementach zewnętrznych pojazdu po wystąpieniu gradobicia. Jako koszt naprawy biegły wskazał kwotę 7.572,72 zł netto (9.314,45 zł brutto). Ustalając natomiast koszt naprawy przy wykorzystaniu tzw. alternatywnych części zamiennych wskazał, że może on zostać pomniejszony o 7,94 zł netto, zatem wyniesie 7.564,75 zł netto (9.304,68 zł brutto). Biegły wskazał również, iż koszt naprawy pojazdu przy uwzględnieniu potrącenia 15% amortyzacji (wynikającej z OWU) wyniesie 7.412,48 zł netto (9.117,35 zł brutto). Ponadto biegły stwierdził, iż w polisie suma ubezpieczenia została podana w kwocie netto, z tego też powodu wartość szkody będzie również wartością netto. Przy ustaleniu stawek za roboczogodzinę biegły przyjął stawki rynkowe z rejonu (...) (opinia, k. 123-151).

Zarzuty do opinii biegłego zgłosił pozwany zarzucając biegłemu, iż w kosztorysie nie uwzględnił ceny zamiennika pokrywy silnika. Wskazał, iż z uwagi na brak naprawy pojazdu oraz brak faktur za naprawę, wyliczenie kosztów naprawy powinno nastąpić w wariantcie kosztorysowym. Ponadto wskazał, że opinia biegłego jest niezgodna z umową, bowiem w umowie wskazano system E. jako podstawę wyceny, podczas gdy biegły sporządził ją w systemie A. (k. 163, 168).

W ustnej opinii uzupełniającej złożonej na rozprawie w dniu 13.03.2014 roku, biegły sądowy J. W. podtrzymał wnioski zawarte w opinii pisemnej. Odnosząc się do zarzutów pozwanego wskazał, że zamiennik pokrywy silnika jest tańszy o 584,82 zł i o taką wartość należałoby skorygować wówczas koszt naprawy. W jednak ocenie nie było podstaw, by wyliczać koszt naprawy w systemie E., wartość szkody w oparciu o wyliczenia z systemu E. i A. mogłaby różnić się kwotą kilkudziesięciu złotych. Ponadto podniósł, że do przywrócenia stanu pojazdu sprzed szkody powinna być zastosowana pokrywa oryginalna, gdyż zamiennik nie spełnia norm jakościowych i jego zastosowanie spowodowałoby różnice zarysu geometrycznego. Podtrzymał też stanowisko zawarte w opinii odnośnie zastosowania 15% amortyzacji na części zamienne (k. 190, znacz. czas 00:03:32).

Strony nie składały dalszych zastrzeżeń do opinii biegłego.

Ostatecznie Sąd uznał wskazane przez biegłego w opinii ustalenia co do pochodzenia uszkodzeń w pojeździe strony powodowej, jak i wysokości kosztów naprawy za miarodajne. Zdaniem Sądu sporządzona w sprawie opinia jest w pełni rzetelna, fachowa i obiektywna. Biegły oparł się na przedstawionym mu materiale dowodowym, a nadto dokonał oględzin pojazdu, co więcej poczynione przez niego wyliczenia zostały w całości uzasadnione i precyzyjnie omówione. Jednocześnie biegły swoje wyliczenia oparł na postanowieniach wiążących strony ogólnych warunków ubezpieczenia, przez co mogą one stanowić podstawę ustaleń w rozpoznawanej sprawie.

Mając zatem na względzie przepis art. 233 § 1 k.p.c., brak było podstaw by przyjąć, że wnioski przedstawione przez biegłego w opinii obarczone były błędami lub nieścisłościami niepozwalającymi na oparcie się o tę opinię dla rozstrzygnięcia sprawy. Sąd kierując się poziomem wiedzy biegłego, podstawami teoretycznymi opinii, sposobem motywowania i stopniem stanowczości wyrażonych w niej wniosków, doszedł do przekonania o konieczności uznania ją za wiarygodny dowód w sprawie, przesądzający o ustaleniu okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia (tak m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7.11.2000 r. w sprawie I CKN 1170/98, publ. OSNC z 2001 r., z. 4, poz. 64). Biegły przy tym w sposób przekonujący uzasadnił, dlaczego nie podzielił zgłoszonych zastrzeżeń do opinii. W szczególności biegły jednoznacznie wyjaśnił, dlaczego nie było możliwości zastosowania części alternatywnej w postaci silnika, którego wykorzystanie zmieniłoby geometrię pojazdu.

Opierając się o ustalenia poczynione przez biegłego, a także postanowienia umowy ubezpieczenia, Sąd ustalił, iż wartość naprawy pojazdu powodów wyniesie 7.412,48 zł netto. Za przyjęciem wartości netto przemawia przyjęcie w umowie ubezpieczenia jako sumy ubezpieczenia kwoty netto, wariantu serwisowego naprawy oraz wykupienia udziału własnego w szkodach (k. 14).

Następnie należało ustalić, czy pozwany mógł uchylić się od odpowiedzialności wypłaty odszkodowania z uwagi na opóźnienie w zgłoszeniu szkody przez powodów.

Zgodnie z § 45 ust. 4 pkt. 4) OWU do obowiązków ubezpieczonego należy niezwłoczne, nie później jednak niż w ciągu 3 dni od daty powstania szkody lub uzyskania o niej informacji zawiadomienie ubezpieczyciela o szkodzie za pośrednictwem Centrum Alarmowego pod wskazanymi numerami telefonu. Stosownie zaś do § 45 ust. 5 OWU, w razie naruszenia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązku określonego w ust. 4 pkt. 4, ubezpieczyciel może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło ubezpieczycielowi ustalenie okoliczności i skutku wypadków. Natomiast w § 48 OWU wskazano, że niedopełnienie obowiązków wymienionych w § 45 ust. 1 i ust. 4 pkt. 1)-3) oraz 5)-7), § 46 lub § 47 uprawnia ubezpieczyciela do odmowy wypłaty odszkodowania w całości lub w odpowiedniej części w zależności od tego, w jakim stopniu niedopełnienie tych obowiązków miało wpływ na ustalenie przyczyny zdarzenia, okoliczności zdarzenia lub wysokości odszkodowania.

Należy wskazać, że powyższe postanowienia OWU zostały wprowadzone zgodnie z art. 818 k.c. W § 1 tego przepisu wskazano, iż umowa ubezpieczenia lub OWU mogą przewidywać, że ubezpieczający ma obowiązek w określonym terminie powiadomić ubezpieczyciela o wypadku. Obowiązkiem tym można obciążyć zarówno ubezpieczającego, jak i ubezpieczonego, w razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek, chyba, że ubezpieczony nie wie o zawarciu umowy na jego rachunek (art. 818§2 k.c.). Natomiast § 3 cytowanego przepisu daje ubezpieczycielowi możliwość zmniejszenia świadczenia, jeżeli do naruszenia obowiązku zawiadomienia o szkodzie w terminie doszło z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa, a naruszenie to przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło ubezpieczycielowi ustalenie okoliczności i skutków wypadku.

Analiza powyżej opisanych przepisów zarówno OWU jak i kodeksu cywilnego prowadzi do wniosku, iż okoliczności braku zawiadomienia o wypadku czy też opóźnienia w zawiadomieniu nie mogą być przesłanką do odmowy wypłaty świadczenia. Mogą co najwyżej skutkować obniżeniem świadczenia, przy spełnieniu określonych przesłanek. Ciężar wykazania winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa po stronie ubezpieczającego (ubezpieczonego) spoczywa zgodnie z ogólną regułą dowodową zawartą w art. 6 k.c. na ubezpieczycielu. Jego obciąża również konieczność wykazania związku przyczynowego między naruszeniem tego obowiązku a zwiększeniem szkody lub uniemożliwieniem ustalenia okoliczności i skutków wypadku (Pokrzywniak J., [w:] Umowa ubezpieczenia. Komentarz do nowelizacji kodeksu cywilnego, Wolters Kluwer 2008, s. 91). Zauważyć zatem trzeba, że tylko przypadek winy umyślnej lub rażące niedbalstwo w odniesieniu do obowiązku terminowego powiadamiania ubezpieczyciela uzasadnia zmniejszenie odszkodowania. Uprawnienie ubezpieczyciela, o którym mowa, nie może być realizowane w sytuacji, gdy brak terminowej informacji nie wpłynął na zwiększenie szkody lub okoliczności te nie uniemożliwiły ubezpieczycielowi skutków wypadku (por. Gawlik Z., Komentarz do art. 818 kodeksu cywilnego, [w:] Kidyba A. (red.), Kodeks cywilny. Komentarz. Tom III. Zobowiązania- część szczegółna, LEX 2010).

Po przeanalizowaniu materiału dowodowego znajdującego się w niniejszej sprawie, w szczególności postanowień OWU, mając na uwadze treść art. 818 k.c., Sąd uznał, iż pozwany nie miał podstaw odmowy wypłaty ubezpieczenia powodowi. Samo bowiem opóźnienie w dokonaniu zgłoszenia nie może w żadnym razie stanowić przesłanki odmowy odszkodowania. Należy wskazać, że § 48 OWU nie przewiduje możliwości odmowy wypłaty wynagrodzenia w przypadku niedopełnienia obowiązkowi wynikającemu z § 45 ust. 4 pkt 4), tj. zgłoszenia szkody niezwłocznie, nie później niż w ciągu 3 dni od jej powstania lub uzyskania o niej wiedzy. Poza sporem był fakt skutecznego zgłoszenia szkody (powstałej dnia 04.07.2012 roku) w dniu 16.01.2013 roku. Jednak pozwany, którego obciąża obowiązek dowodowy w tym zakresie, nie wykazał wystąpienia winy umyślnej po stronie powodowej, ani okoliczności, że uchybienie obowiązkowi zgłoszenia szkody w określonym terminie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło ubezpieczycielowi ustalenie okoliczności i skutków wypadku.

Stosownie do treści art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Pozwany wywodzi skutki prawne z faktu zawinionego przez powodów opóźnienia w zgłoszeniu szkody, tym samym na nim spoczywał ciężar dowodu w powyższym zakresie. Ciężar udowodnienia faktu rozumieć należy z jednej strony jako obarczenie strony procesu obowiązkiem przekonania sądu dowodami o słuszności swoich twierdzeń, a z drugiej konsekwencjami poniesienia realizacji tego obowiązku, lub jego nieskuteczności. Tą konsekwencją jest zazwyczaj niekorzystny dla strony wynik procesu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2007 r., sygn. akt II CSK

293/07, publ. LEX nr 487510). W sytuacji, gdy pozwany wnosi o oddalenie powództwa z uwagi na niedopełnienie przez powodów obowiązku zgłoszenia szkody w terminie, to powinien on zgodnie z art. 232 k.p.c. przedstawić dowody na poparcie swojego stanowiska. Pozwany natomiast nie wskazywał nawet w toku postępowania, iż w wyniku opóźnienia w zgłoszeniu szkody doszło do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło mu ustalenie okoliczności i skutków wypadku.

Podstawę swojego stanowiska pozwany opierał wyłącznie na fakcie spóźnionego zgłoszenia szkody przez powodów. Jednakże z postanowień OWU nie wynika uprawnienie pozwanego do odmowy wypłaty odszkodowania z powodu uchybienia obowiązkowi zgłoszenia powstania szkody w terminie. Pozwany, o czym wspomniano powyżej ma jedynie uprawnienie do odpowiedniego zmniejszenia odszkodowania, jednak dodatkowo muszą wystąpić pozostałe dwie przesłanki, tj. wina umyślna lub rażące niedbalstwo obowiązanego do zgłoszenia szkody, a także zwiększenie szkody lub uniemożliwienie ubezpieczycielowi ustalenia okoliczności i skutków wypadku.

Na marginesie należy wskazać, iż powodowie podjęli próbę kontaktu z pozwanym w dniu szkody, tj. 04.07.2012 roku. Jak wynika z wiadomości e-mail otrzymanej przez powodów od pozwanego, w tym dniu nie udało się skutecznie połączyć z nikim z ramienia pozwanego. W wyniku tej próby, pracownik pozwanego skontaktował się ze stroną powodową w dniu 08.07.2012 roku, jednak wówczas powód nie mógł rozmawiać, poprosił o kontakt w dniu następnym, który nie nastąpił (k. 25). Powyższe wskazuje, iż powodowie podjęli próbę zgłoszenia szkody pozwanemu tuż po jej powstaniu. Szkada w lipcu 2012 roku nie została skutecznie zgłoszona z winy pozwanego, który nie skontaktował się ponownie ze stroną powodową, pomimo otrzymania takiej prośby.

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd ustalił, iż pozwany ponosi odpowiedzialność za szkodę powstałą w przedmiotowym pojeździe.

Zgodnie z art. 361 § 2 k.c. i 363 § 1 k.c. naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł i powinno ono nastąpić według wyboru poszkodowanego przez przywrócenie stanu poprzedniego bądź przez zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej. W sprawie naprawienie szkody powinno nastąpić przez wypłatę odszkodowania odpowiadającym całkowitym kosztom naprawy przedmiotowego pojazdu.

W oparciu o powyższe oraz bazując na ustaleniach biegłego, Sąd przyjął, że dochodzone przez powodów odszkodowanie w kwocie 7.400,00 zł, zgodnie ze zmodyfikowanym żądaniem, nie wykracza poza granice wysokości szkody, które ustalono na kwotę 7.412,46 zł netto, uwzględniając serwisowy wariant ubezpieczenia, pomniejszenie o 15% amortyzacji dla części z powodu braku odpowiednich dokumentów i faktu, że pojazd nie został naprawiony, a także mając na względzie inne postanowienia umowne, tj. zniesiona konsumpcja sumy ubezpieczenia, wykupiony udział własny i klauzulę niezmienności wartości pojazdu (k.14).

Mając na uwadze powyższe, zasądzono na rzecz powodów solidarnie kwotę 7.400 zł. Podstawę zasądzenia powyższej kwoty stanowi art. 805 § 1 i 2 pkt 1 k.c., art. 818§ 1-3 k.c., art. 821 k.c., art. 361 k.c. i 363 k.c. oraz odpowiednie postanowienia umowy ubezpieczenia.

O odsetkach orzeczono zgodnie z art. 481 k.c. zasądzając je w granicach żądania powodów, tj. od dnia 08.08.2013 roku do dnia zapłaty. Termin początku biegu odsetek nie był przez pozwanego kwestionowany.

O kosztach postępowania orzeczono zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. i 99 k.p.c., obciążając pozwanego obowiązkiem zwrotu powodom solidarnie poniesionych przez nich kosztów postępowania. Na koszty te złożyły się: opłata sądowa w łącznej kwocie 370 zł, wydatki na poczet opinii biegłego w kwocie 171,37 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w kwocie 1.200 złotych określonych zgodnie z § 6 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2013 r., poz. 490), do których doliczyć należało kwotę 17 zł (k. 27) z tytułu poniesionej przez powodów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa procesowego stosownie do treści części IV załącznika do ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz.U. nr 225, poz.1635 ze zm.).

O obowiązku zwrotu na rzecz powodów kwoty 328,63 zł tytułem niewykorzystanej zaliczki orzeczono na podstawie art. 84 ust. 1 w zw. z art. 80 ust. 1 ustawy z dnia 28.07.2005 roku o kosztach postępowania w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2010 r., Nr 90, poz. 594 z późn. zm.).